

EURÓPA TANÁCS
MINISZTERI BIZOTTSÁG

**R (84) 4. számú Ajánlás
a szülői felügyeletről szóló**

(Az Ajánlást a Miniszteri Bizottság a miniszteri megbízottak 1984. február 28-án megtartott 367. ülésén fogadta el.)

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács Alapszabálya 15. b) cikkében foglaltak alapján,

tekintettel az Európa Tanács azon céljára, hogy tagjai között nagyobb egységet hozzon létre¹, többek között azzal, hogy szorgalmazza a jogi ügyekre vonatkozó általános szabályok elfogadását;

s tekintettel arra, hogy a szülői felügyelettel kapcsolatos jogrendszerek javíthatók annak érdekében, hogy elő lehessen mozdítani a gyermek személyisége fejlődését és védeni lehessen személyét, valamint erkölcsi és anyagi érdekeit a szülők közötti jogi egyenlőség garantálása mellett,

ajánlja a tagországok kormányainak, hogy jogszabályaikat, ahol szükséges igazítsák az ennek az Ajánlásnak a Függelékében a szülői felügyelettel kapcsolatban lefektetett Alapelvekhez.

Függelék az R (84) 4. számú Ajánláshoz

1. Alapelv

Ennek az Ajánlásnak az értelmezésében:

a.) a szülői felügyelet a kötelességek és felhatalmazások olyan együttesét jelenti, amelynek célja a gyermek erkölcsi és anyagi jólétének a biztosítása, különösen a gyermek személyének gondozása, a vele való személyes kapcsolat fenntartása a nevelésről eltartásról, jogi képviseléről és vagyonának kezeléséről való gondoskodás révén;

b.) az "apa", "anya", "szülők" szavak olyan személyeket jelölnek, akikkel a gyermek jogi értelemben vett származási kapcsolatban áll.

2. Alapelv

Az illetékes hatóság által a szülői felügyelettel való felruházással kapcsolatban hozott bármely határozatnak, illetve annak a módnak, ahogy ezt a felügyeletet gyakorolják, elsődlegesen a gyermek érdekein kell alapulnia. Azonban a szülők közötti egyenlőséget szintén tiszteletben kell tartani, és semmiféle megkülönböztetést nem szabad tenni, különösen a nem, népfaj, bőrszín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb nézet, nemzeti vagy társadalmi származás, kisebbségi csoporthoz való tartozás, vagyoni, születési, illetve egyéb helyzet alapján.

3. Alapelv

Amikor az illetékes hatóságot felkérjük, hogy hozzon határozatot a szülői felügyelettel való felruházást, valamint annak gyakorlását illetően, s az ilyen határozat befolyásolja a gyermek lényeges érdekeit, a gyermeket, ha érettségi foka megengedi, meg kell hallgatni, a határozattal kapcsolatban.

4. Alapelv

Amikor a szülői felügyelettel felruházott személyek azt a gyermek lényeges érdekeit sértő módon gyakorolják, az illetékes hatóságnak - saját indítványa vagy felkérés alapján - megfelelő intézkedést kell foganatosítania.

5. Alapelv

A házasságukból származó gyermekkel kapcsolatos szülői felügyelet mindkét házastársat közösen kell, hogy megillessen.

6. Alapelv

A házasság felbontása vagy a szülők különélése esetén az eljárni felkért hatáskörrel bíró hatóságnak döntenie kell a szülői felügyelet gyakorlása tárgyában. Ennek megfelelően bármilyen helyénvaló intézkedést hozhat, pl. megoszthatja a szülői felügyelet gyakorlását a két szülő között, illetve, ha a szülők beleegyeznek, kimondhatja, hogy a szülői felügyeletet közösen tartoznak gyakorolni. Határozata meghozatalánál a hatóságnak figyelembe kell vennie a szülők között létrejött megállapodást, ha a gyermek érdekeivel nem ellentétes.

7. Alapelv

1. Ha a gyermek házasságon kívül született és a törvény értelmében vett származási kapcsolat csak az egyik szülővel mutatható ki, a szülői felügyelet kötelezően arra a szülőre hárul.

2. Ha a gyermek házasságon kívül született és a törvény értelmében vett származási kapcsolat mindkét szülővel kimutatható, egy adott ország jogszabályai úgy rendelkezhetnek, hogy a szülői felügyeletet köteles gyakorolni:

a.) a 8. Alapelv rendelkezéseinek fenntartásával:

i. egyedül az anya;

ii. egyedül az apa, ha a hatáskörrel bíró hatóság így határozott, illetve ha a két szülő erről megegyezett;

b.) a két szülő, a hatáskörrel bíró hatóság által elrendelt megosztás szerint;

c.) a két szülő közösen, ha együtt élnek, illetve ha megegyeztek.

8. Alapelv

Minden esetben mindkét szülőt terheli a gyermek eltartásának kötelezettsége. A gyermekkel nem együttlakó szülőnek meg kell adni legalább a lehetőségét annak, hogy a gyermekkel személyes kapcsolatot tartson fenn, hacsak az ilyen kapcsolattartás nem súlyosan káros a gyermek érdekei szempontjából.

9. Alapelv

1. Ha a szülői felügyeletet a két szülő együttesen gyakorolja és az egyik meghal, a teljes szülői felügyelet kötelezően túlélő szülőre hárul.

2. Ha a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő hal meg, az általa gyakorolt felügyeletet a túlélő szülő köteles ellátni, hacsak a gyermek érdekei más intézkedést nem igényelnek.

3. Ha már egyik szülő sincs életben, a hatáskörrel bíró hatóságnak határozatot kell hoznia a szülő

felügyelet odaítélése tárgyában. Az állam jogszabályai úgy rendelkezhetnek, hogy a szülői felügyelet valamelyik családtagra, illetve egy, a később meghalt szülő által kijelölt személyre ruházható, hacsak a gyermek érdekei más intézkedést nem igényelnek.

10. Alapelv

1. Ha a szülői felügyeletet a két szülő együttesen gyakorolja, a gyermek érdekeit érintő bármilyen döntést kettejük megállapodásával kell meghozni.
2. Ha a szülők között véleményeltérés van, és az egyik szülő az ügyet a hatáskörrel bíró hatóság elé terjeszti, a hatóságnak, amennyiben a gyermek érdekei úgy kívánják, meg kell kísérelnie a két szülő véleményének összeegyeztetését; ennek sikertelensége esetén azonban megfelelő határozatot kell hoznia.
3. Harmadik féllel szemben a szülők egyetértő megállapodását adottnak kell feltételezni, de kivételt képeznek azok az esetek, amelyeknél - a kockán forgó érdekek fontosságára való figyelemmel - az állam jogszabályai az egyetértő megállapodás kinyilvánítását írják elő.

11. Alapelv

A szokásos gyakorlatnak megfelelően, illetve a gyermek lényeges érdekeit érintő ügyekben minden esetben azt a szülőt, aki valamelyik szülői felügyeleti joggal nem rendelkezik, az általa óhajtott mértékben tájékoztatni kell annak a jognak a gyakorlásával kapcsolatban.

- 1 Ezen Ajánlás elfogadásakor a miniszteri megbízottak üléseire vonatkozó Eljárási Szabályok 10. 2. c/ cikkét alkalmazva,
- Dánia Liechtenstein, Norvégia és az Egyesült Királyság képviselői fenntartották kormányuknak azt a jogát, hogy az Ajánlás Függelékében rögzített 9. Alapelv első pontjában foglaltak szerint járjon el vagy nem;
  - Hollandia képviselője fenntartotta kormányának azt a jogát, hogy az Ajánlás Függelékében rögzített 11. Alapelvben foglaltak szerint járjon el vagy nem.

Forrás: http://www.lb.hu/embjog_t/ET000484.html